

Dopis společnosti B. ze dne 4. prosince 1923 nelze vykládati jinak, než jak jej vyložily nižší soudy, ježto dopis ten dovolává se výslovně tohoto článku jako důvodu dalších opatření. Také není třeba blíže uvažovati o tom, že žalobci byla škoda způsobena odepřením dalšího úvěru a vyzváním, by zapravil pohledávku v částce více než 400.000 Kč. Co do zavinění redaktora odkazuje se dovolatelka na vývody v odstavci prvním. Dovolací soud nepokládá sice redaktora za zástupce spolužalované firmy, souhlasí však s odvolacím soudem v právním názoru, že nelze redaktora pokládati za osobu náležitě zdatnou, a že musí žalovaná společnost odpovídati za škodu vzniklou vylíčeným způsobem, ať věděla nebo nevěděla o tomto nedostatku (§ 1315 obč. zák.). Z předchozích vývodů, v nichž poukazuje se hlavně na nápadnou nevěrohodnost zprávy zaslané K-em, a na podezření nepravdivosti a nevráživosti, již zpráva ta vzbuzuje již na první přečtení, vyplývá, že žalovaný redaktor projevil uveřejněním zprávy bez předchozí informace tolik nezpůsobilosti k úřadu zodpovědného redaktora, že nelze ho pokládati za zdatnou osobu ve smyslu §u 1315 obč. zák. Dovolání poukazuje sice na to, že šlo o první případ za dobu víceleté činnosti redaktorské, ale ani z této okolnosti, i kdyby byla prokázána, nedalo by se dovoditi, že žalované vydavatelstvo listu ustanovilo zdatnou osobu za redaktora, neboť zdatný redaktor nebyl by se nikdy mohl dopustiti tak hrubé nedbalosti, takové lehkomyšlnosti a nedostatku pochopení povinností redaktorských, jakou bylo uveřejnění oné zprávy. Vydavatel časopisu musí si býti vždy vědom dnešní důležitosti tisku pro občanstvo, a musí proto při volbě redaktora zachovati největší možnou pečlivost a opatrnost, t. j. ustanoviti redaktorem osobu, o jejíž zdatnosti získal si bezpečného přesvědčení a jistoty. K tomu nedostačuje, by jen vyčkával, zda osoba jím ustanovená osvědčí se býti nezdatnou, po případě až porušením povinnosti zodpovědného redaktora bude někomu způsobena škoda, nýbrž vydavatel listu, jenž k redigování jeho ustanoví za sebe jiného, musí předem zjistiti zdatnost tohoto jiného, by zabráněno bylo případu, jaký zaval podnět k tomuto sporu. Z prokázaného jednání redaktora nelze dovoditi, že žalované vydavatelstvo se zachovalo při volbě spolužalovaného redaktora uvedeným způsobem, a ručí proto žalovaná firma důsledkem §u 1315 obč. zák. za následky článku uveřejněného v jejím časopise.

Čís. 4575.

Předpis o zrušení smlouvy pro nemožnost plnění (§ 1447 obč. zák.) není donucující normou ve smyslu čl. XXV. uvoz. zák. k c. ř. s. Podle tohoto ustanovení stačí, že se nález přiči donucující normě, aniž záleží na tom, zda se rozhodčí soud s touto normou vůbec zabýval.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1925, Rv II 861/24.)

Žalobce domáhal se na soudě, by byl prohlášen bezúčinným rozhodčí nález bursovního soudu, ježto mu jím bylo uloženo plnění, jež se stalo nemožným následkem vyšší moci a překážky ve výrobě. **P r o c e s n í**

soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Tvzení strany žalující, že nález rozhodčího soudu přičí se donucujícím právním předpisům, neodpovídá skutečnosti. Žalující strana sama připouští a vychází to na jevo ze samého nálezu, že námitka dodatečně nastalé nemožnosti plnění, kterou nynější žalobce v řízení před rozhodčím soudem plodinové bursy skutečně byl vznesl, byla v nálezu rozhodčího soudu jednoduše vůbec pominuta a rozhodčí soud, nevzav tuto námitku vůbec v úvahu, z jiných důvodů dospěl k tomu úsudku, že nynější žalobce je povinen prodané mláto dodati. Dle čl. XXV. uvoz. z. k c. ř. s. jest žaloba o bezúčinnost nálezu přípustna jen tehdy, když nález odporuje donucujícím předpisům, t. j. když určitým právním zjištěním v nálezu tom porušena byla některá zásada donucujícího práva. Tomu však v tomto případě tak není, nýbrž dalo by se snad nálezu vytýkati toliko, že se onou námitkou nezabýval a že proto trpí kusostí a neúplností. Taková případná kusost anebo neúplnost není však důvodem ani žaloby o zmatečnost dle čl. XXIII., ani žaloby o bezúčinnost dle čl. XXV. uvoz. zák. k c. ř. s. Poněvadž jinak proti nálezům rozhodčího soudu opravných prostředků není, nedá se vada taková vůbec uplatňovati. Že tomu skutečně tak jest, vychází na jevo také z tohoto důvodu: Žalobou dle čl. XXV. uvoz. zák. k c. ř. s. lze domáhati se také bezúčinnosti nálezů z toho důvodu, že o námitce diferenčního obchodu buď nebylo vůbec, aneb bylo nesprávně rozhodnuto. Zde tedy zákon výslovně uvádí případ, že rozhodčí soud o určité námitce vůbec nerozhodoval, a lze z toho opakem vyvozovati, že v jiných případech taková vadnost nedá se uplatňovati žalobou. Mohlo by se tedy mluvit o tom, že nález přičí se donucujícím předpisům, toliko tehdy, kdyby byl nynější žalobce v řízení před rozhodčím soudem nejen tvrdil, nýbrž i prokázal, že dodání stalo se po smlouvě následkem vyšší moci nemožným a kdyby byl rozhodčí soud pak vyslovil, že žalobce přes to jest povinen dodati. To se však nestalo. Ale nehledíc k tomu, nesdílí soud náhled žalobcův, že se jednalo vůbec o pominutí donucujících předpisů. Jedná se o námitku dodatečně nastalé nahodilé nemožnosti plnění, která ovšem dle §u 1447 obč. zák. v zápětí má zrušení jakýchkoliv závazků dlužníkůvých. Tento předpis nemá však povahy donucující. Donucujícími předpisy rozumí se jen takové, jichž platnost jest absolutně z důvodů veřejnoprávních předepsána, takže ani shodnou vůlí stran nelze účinnost těchto předpisů vyloučiti. Jsou to jednak předpisy, u nichž zákonodárce jejich absolutní platnost s vyloučením smluvní svobody stran výslovně předepsal, jako na příklad ustanovení §u 1164 ve znění III. novely k obč. zák., čl. 43, 112 obch. zák., § 40 zák. o obchodních pomocnících, §§ 22, 42, 72, 87, 95, 110, 129, 153, 163 poj. ř. a jiné předpisy, zejména z oboru sociálně-politického, jednak jsou to předpisy, jichž absolutní platnost není sice výslovně předepsána, kde se však z nedovolenosti aneb nemravnosti takového právního jednání samo sebou podává, že nelze vynutiti takové nedovolené, nebo nemravné plnění pomocí soudu, jako na příklad v případě §§ 879, 1059, 1174, 1371, 1372 a pod. obč. zák. Dodatečně nastalá nemožnost plnění ruší sice dle §u 1447 obč. zák. jakýkoliv závazek dlužníkův, není však předpisu, ani mravního důvodu, který by zakazoval, by dlužník této namítky dobrovolně se nevzdal, a proto nejedná se o předpis donucující.

ciho rázu. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: První stolice má za to, že žaloba jest nepřipustnou, poněvadž rozsudek rozhodčího soudu bursovního se vůbec předpisem o zrušení smlouvy pro nemožnost plnění ani nezabývá. Náhled tento není však podle názoru odvolacího soudu správným, a nutno v tom ohledu dáti žalobci za pravdu. Podle čl. XXV. uvoz. zák. k c. ř. s. stačí, když se výrok rozhodčího soudu bursovního přičí předpisům donucujícího práva. Není tedy třeba, by výslovně dotýčný předpis uváděl a vyvracel, stačí, že se s ním neshoduje a mu odporuje. První stolice vyslovuje, že předpis o zrušení smlouvy pro nemožnost plnění není normou donucující povahy. Ani tento náhled neshledává žalobce správným, však neprávem. Je ovšem samozřejmým požadavkem rozumného obchodování, by se obchodník pro případy nemožnosti plnění nevázal, není však objektivního předpisu, který by mu to přímo znemožňoval nebo zakazoval. Obchodník může se tedy výhody zrušení smlouvy pro nemožnost plnění vzdáti. Je-li to však možno, nelze mluvit o porušení donucujícího zákona.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce byla věc správně posouzena odvolacím soudem, a probrána tak výstižně, že dovolání omezilo se na pouhé popření správnosti tohoto názoru bez pokusu o věcné jeho vyvrácení. Dovolatel pokládá mylně žalobu podle čl. XXV. uvoz. zák. k c. ř. s. za jakýsi druh opravného prostředku, opravňujícího řádné soudy po vzoru odvolacího nebo dovolacího soudu k přezkumu napadeného rozhodnutí i po stránce úplnosti řízení a rozhodnutí. Pro tento spor je rozhodující, že žalobce mohl se v onom sporu vzdáti námítky nemožnosti plnění, což odporuje pojmu donucovacího předpisu právního.

Čís. 4576.

Změnu v členství správní rady akciové společnosti jest ihned opovědět též ku zápisu do rejstříku pobočního závodu.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1925, R I 4/25.)

R e j s t ř í k o v ý s o u d odštěpného závodu akciové společnosti vyzval akciovou společnost, by dala do rejstříku zapsati nově zvoleného člena správní rady, jenž nastoupil na místo vzdavšího se člena. Akciová společnost prohlásila, že požadovaného zápisu není třeba, ježto nově zvolený člen správní rady není oprávněn podpisovati za filiálku a pak vzhledem k čl. 212 obch. zák., dle něhož k zápisu filiálek je potřebí ohlašovati toliko okolnosti uvedené pod čís. 2 a 3 čl. 210 obch. zák. R e j s t ř í k o v ý s o u d filiálky však trval na své výzvě, již opakoval a odůvodnil tím, že podle čl. 228 obch. zák. členové představenstva mají býti i h n e d po svém ustanovení ohlášení k zápisu do obchodního rejstříku, kteréž ustanovení vztahuje se i na odštěpné závody. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Ku správ-